

“ Waterkwaliteit en visbestand in de Wimp anno 2026 “

Het afstroomgebied van de Wimp bevindt zich ongeveer centraal in het Netebekken.

De waterloop ontspringt in Geel en stroomt via Westerlo, de grens Herentals - Heist-op-den-Berg, de grens Herenthout - Heist-op-den-Berg, en Herenthout naar de Grote Nete. Ook de gemeente Olen behoort gedeeltelijk tot het afstroomgebied van de Wimp.

1. Waterkwaliteit

[Zie: Integraal Waterbeleid – Netebekken – Wateruitvoeringsprogramma – Bekkenbestuur 4 juni 2025] en [Zie: Integraal Waterbeleid – Netebekken – Visie en acties]

De Wimp is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft na 2027 enkel nog natuurlijk herstel nodig om de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. Tegen 2027 voert men de opgedragen rioleringsprojecten uit, lost men de resterende vismigratieknelpunten op en verbeteren de structuur- en habitatkwaliteit van de Wimp.

Het afstroomgebied van de Wimp is een uitgesproken landbouwgebied. Meer dan de helft van de oppervlakte is aangeduid als herbevestigd agrarisch gebied. Er bevindt zich geen enkel VEN of habitatrichtlijngebied. Mede hierdoor hebben de waterbeheerders in het verleden relatief weinig aandacht gehad voor deze waterloop.

De structuurkwaliteit is matig, onder andere door de aanwezigheid van heel wat vismigratieknelpunten. Daarnaast is de Wimp lokaal overgedimensioneerd (de waterloop is te breed voor het debiet dat er gemiddeld wordt afgevoerd) en treedt er overmatige bezinking van de slibdeeltjes op. Dit kan onder meer opgelost worden door de inrichting van plas/drasbermen binnen de huidige bedding.

Desondanks is de waterkwaliteit in de afgelopen jaren gestaag verbeterd. Vermoedelijk is dit te danken aan de vrij goed uitgebouwde saneringsinfrastructuur. De biologische parameters macrofyten en macroinvertebraten scoren al goed. De vissen en fyto-benthos zijn nog ontoereikend. Ook de fysico-chemische parameters doen het redelijk goed. Enkel totaal fosfor en opgeloste zuurstof schommelen op de grens tussen matig en goed. Pesticiden zijn nog een probleem.

Volgens het Polarismodel van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) wordt aan de reductiedoelstellingen (aandeel huishoudens) voor stikstof en fosfor voldaan wanneer alle reeds opgedragen saneringsprojecten worden uitgevoerd.

Het actieprogramma voor de Wimp omvat volgende gebiedsspecifieke acties:

nr	titel	initiatiefnemers
8A_E_0315	Oplossen van de vismigratieknelpunten op de Wimp (1ste cat)	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
8A_E_0316	*Oplossen van een vismigratieknelpunt op de Wimp (2de cat)	Provincie Antwerpen
8A_E_0317	Structuurherstel Wimp	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

*= Blue Deal actie

Het bekkensecretariaat start het integraal project Wimp op in 2021.

Dit integraal project is een overlegplatform om het halen van de goede ecologische toestand voor het afstroomgebied van de Wimp te versnellen en te ondersteunen. Dit gebeurt via het opvolgen van de toestand en de lopende acties, het afstemmen van acties, het zoeken naar consensus en draagvlak, het detecteren en bespreken van knelpunten, enz. Volgende doelstellingen liggen aan de basis van het actieprogramma:

- (1) Verbetering van de structuurkwaliteit van de Wimp, onder andere via het oplossen van een reeks bestaande vismigratieknelpunten, de aanleg van plas/drasbermen,...
- (2) Om in 2027 te kunnen landen in de buurt van de nog noodzakelijk fosforreductie (400 extra aan te sluiten inwonerequivalenten), is de verdere uitbouw van de saneringsinfrastructuur prioritair in dit gebied.
- (3) Focus op een constructieve samenwerking met de sector landbouw, gelet op het feit dat de vallei van de Wimp bijna volledig in intensief gebruikt herbevestigd agrarisch gebied ligt. Hierbij zal er onder meer aandacht gaan naar de overschrijdingen voor pesticiden diflufenican (herbicides) en mevinfos (insecticide), en het vermijden van incidenten zoals het afspoelen van erfsappen in de waterlopen.

a) De VMM en de provincie Antwerpen zorgen er voor dat tegen 2027 vissen vrij kunnen migreren op de Wimp

(actie 8A_E_0315 en actie 8A_E_0316)

VMM engageert zich om in 2025 een studieopdracht uit te schrijven om een definitief ontwerp op te maken voor het knelpunt ter hoogte van de watermolen van Herlaar (Herenthout). VMM onderneemt ook verdere stappen om de noodzakelijke gronden te verwerven.

Wat betreft de 2 opwaartse vismigratieknelpunten op 1ste categorie, is een oplossing voor de vismigratieknelpunten mee bekeken als deel van een ruimer structuurherstelproject in het kader van het dienstenbestek Nete in opdracht van VMM. Deze voorstudie is opgeleverd in 2024.

Voor de dienst Integraal Waterbeleid (DIW) van de provincie Antwerpen is de Wimp geen prioritair gebied, en worden in 2025 geen initiatieven genomen.

Ten vroegste eind 2025 pakt De Vlaamse Waterweg (DVW) het meest afwaartse knelpunt aan de monding in de Grote Nete aan in het kader van uitvoering van het Sigmaproject 'Vallei van de Grote Nete'.

b) De VMM werkt tegen 2027 aan een verbetering van de structuur van de Wimp

(actie 8A_E_0317)

VMM engageert zich om in 2025 de opties met betrekking tot oeverzones langs de Wimp verder in kaart te brengen met behulp van de oeverzoneverkenner.

Het resultaat hiervan zal samen met de voorstudie over de 2 opwaartse vismigratieknelpunten als input dienen om een bredere structuurherstelproject uit te werken, rekening houdend met de praktische haalbaarheid (beschikbaarheid gronden, draagvlak bij de landbouwsector,...).

c) Wimpboeren: Landbouwers ondernemen waterbewust langs de Wimp

Sinds 2023 loopt het PDPO-project ‘Wimpboeren: Waterbewust ondernemen langs de Wimp’ gedurende 2,5 jaar onder leiding van Boeren Natuur.

Het project heeft als doel om het afstroomgebied van de Wimp klaar te stomen voor de landbouw van de toekomst. Langdurige droge en natte periodes bemoeilijken immers de landbouwbedrijfsvoering, en wijzigende klimaatomstandigheden versterken deze effecten nog meer. Er is bovendien ook oog voor de verbetering van de waterkwaliteit van de Wimp en zijwaterlopen.

Ondertussen is bijna 3 ha graskruidenbufferstrook aangelegd.

Slechtst twee landbouwers hebben interesse in het plaatsen van regelbare stuwtjes in perceelsgrachten (langdurige extreem natte periode 2023-2024 in combinatie met ontevredenheid over ruimingen waterlopen zorgde voor weinig enthousiasme voor stuwen bij landbouwers).

Verder werden bij één landbouwer op 1,8 ha oppervlakkig houtsnippers ingewerkt om het koolstofgehalte in de bodem te verhogen. Dit is ook gunstig voor de infiltratie- en sponswerking van de bodem. Bij twee andere landbouwers staan gelijkaardige maatregelen gepland op een oppervlakte van 16 ha.

Ook legde de Hooibeekhoeve verschillende ervaringsvelden en rassenproeven aan bij geïnteresseerde landbouwers in functie van klimaatrobuuste teelten (5,4 ha). Er gingen ook verscheidene netwerkmomenten en demodagen door in 2024. Het project is afgerond in 2025 met een slotmoment begin juni.

2. Visbestand

a) Afvissing door INBO in 2016

Op de Wimp (VL05_131) werden slechts 4 vissoorten gevangen: blauwbandgrondel, paling, riviergrondel en tiendoornige stekelbaars.

De EQR scoort 0,33 en dat geeft een ‘ontoereikende kwaliteit’.

[Zie: Van Thuyne, G., Galle, L., Maes, Y., De Bruyne, A., Lambeens, I., Breine, J. (2018). Visbestandopnames in Vlaanderen in het kader van het Referentiemeetnet-Bemonsteringsresultaten 2016. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2018 (6). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

b) **Afvissing in 2022**

In 2022 werden 5 vissoorten gevangen, namelijk gibel, paling, riviergrondel, blauwband en karper.

[Zie: Tabellen in bijlage]

Wolvertem, maart 2026

VERBEIREN Marc

TABELLEN afwissing door INBO in de Wimp in 2016 en 2022

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Wimp	177482/201833 /		Heist-op-den-Berg	Antwerpen	Netebekken	2016	blauwband	6.00	13.20
Wimp	177482/201833 /		Heist-op-den-Berg	Antwerpen	Netebekken	2016	paling	5.00	224.20
Wimp	177482/201833 /		Heist-op-den-Berg	Antwerpen	Netebekken	2016	riviergrondel	25.00	164.50
Wimp	177482/201833 /		Heist-op-den-Berg	Antwerpen	Netebekken	2016	tiendoornige stekelbaars	7.00	3.90
Wimp	177284/201817 200m SA 6		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2016	blauwband	3.00	10.20
Wimp	177284/201817 200m SA 6		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2016	paling	2.00	403.30
Wimp	177284/201817 200m SA 6		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2016	tiendoornige stekelbaars	3.00	2.30

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Wimp	177482/201833 /		Heist-op-den-Berg	Antwerpen	Netebekken	2022	giebel	2.00	276.20
Wimp	177482/201833 /		Heist-op-den-Berg	Antwerpen	Netebekken	2022	paling	1.00	296.10
Wimp	177482/201833 /		Heist-op-den-Berg	Antwerpen	Netebekken	2022	riviergrondel	6.00	29.90
Wimp	177284/201817 200m SA 6		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2022	blauwband	3.00	20.80
Wimp	177284/201817 200m SA 6		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2022	karper	1.00	4563.30
Wimp	177284/201817 200m SA 6		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2022	paling	2.00	160.10
Wimp	177284/201817 200m SA 6		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2022	riviergrondel	5.00	18.60
Wimp	176176/201387 thv Kasteel Herlaar		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2022	giebel	1.00	695.40
Wimp	176176/201387 thv Kasteel Herlaar		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2022	paling	5.00	312.60
Wimp	176176/201387 thv Kasteel Herlaar		Herenthout	Antwerpen	Netebekken	2022	riviergrondel	1.00	4.10

CIW – oppervlaktewaterlichamen - Netebekken

<p>Toon fiches Vlaams waterlichaam</p> <ul style="list-style-type: none"> Karakterisering Doelstellingen Druk en impactanalyse Beoordeling Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen Toekomstverkenning Reductiedoelen en afwijkingen 	VL05_131	WIMP	Heist-op-den-Berg, Herentals, Herenthout, Olen, Westerlo
--	----------	------	--

<p>Toon fiches lokaal waterlichaam van 1ste orde</p> <ul style="list-style-type: none"> Karakterisering Doelstellingen Druk en impactanalyse Beoordeling Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen 	L11L1070	WIMP L1	Geel, Westerlo
--	----------	---------	----------------